

UVOD Na tragu filozofske škole pragmatizma javlja se novi pristup tumačenju ličnosti koji započinje Kelly. Njegova teorija osobnih konstrukata razvija se kao individualistički pristup osobi, te pokazuje značajan uspjeh u psihoterapiji (Butt, 2001). Svoje nalaze i mišljenja Kelly iznosi u svojoj knjizi Psihologija osobnih konstrukata objavljenoj 1955. Ona se većinom temelji na pretpostavci da bi za kliničare temeljni izvor podataka trebale biti unutarnje reprezentacije koje pojedinci razvijaju da bi objasnili vlastita iskustva i situacije s kojima se susreću (Jankowicz, 1987). Za razliku od tada aktualnih pravaca biheviorizma i psihoanalize, koje su smatrale da ljudsko ponašanje u određenboj situaciji određuju potrebe (bilo

internalne ili eksternalne), Kelly polazi od toga da ljudi kao znanstvenici razvijaju vlastite teorije, vrše eksperimente i planiraju buduće poteze u svjetlu vlastitog uspjeha ili neuspjeha (Butt, 2001). Čovjek ne koristi znanstvene metode, ali postupa na način na koji postupa znanstvenik. On opaža događaje, razlike i sličnosti među njima, i na osnovi toga stvara personalne konstrukte da bi uz pomoć njih mogao srediti svoje doživljaje. Po tim konstruktima svaki je pojedinac jedinstvena ličnost i različit od svih ostalih (Fulgosi, 1981).

“Način na koji ljudi razvijaju, proširuju i zaštićuju vlastite konstrukte slični su onima znanstvenika koji razvija i testira formalne teorije.” Kelly, 1955.

Filozofska pozicija Kellyjeve teorije je konstruktivni alternativizam, prema kojemu se objektivna realnost ili apsolutna istina se ne mogu utvrditi. Da bi se događaji shvatili, potrebno je da se oni konstruiraju. Prema Kellyjevoj koncepciji znanosti znanstvenu teoriju čine pokusne formulacije kojima je svrha da povežu brojne i različite podatke, te kod svake teorije treba razlikovati njezino područje i žarište pogodnosti. Područje pogodnosti teorije odnosi se na granice fenomena koje ta teorija pokriva, dok žarište pogodnosti čine točke unutar granice te teorije u kojima ona najbolje funkcionira (Fulgosi, 1981).

1

“Dobra psihološka teorija ima odgovarajuće područje i fokus pogodnosti. ona treba biti plodna u produciranju novih ideja, generiranju hipoteza, provociranju eksperimentiranja i ohrabriranju inventivnosti” Kelly, 1955

Kellyjeva koncepcija znanosti imala je važne implikacije za suvremenu psihologiju, te su najznačajnije : 1. diferenciranje fizioloških i psiholoških činjenica – prema Kellyju činjenice ne postoje, postoje samo psihološke i fiziološke konstrukcije istih ili različitih fenomena 2. operacionalizam - u krajnosti bi značio da se teoretske tvrdnje ne mogu postaviti ako nisu opipljive, što bi dovelo do reduciranja pojmova na stvari (a ne reprezentacije), a taj proces bi rezultirao svođenjem psihologa na tehničara a ne znanstvenika 3. klinička metoda je najkorisnija

LIČNOST Kako navodi Fulgosi (1981), Kelly u svojim radovima ne spominje eksplicito definiciju ličnosti, no najbliže tome je tvrdnja da je ličnost "naša apstrakcija aktivnosti neke osobe i naša naknadna generalizacija te apstrakcija na sva pitanja njegovih odnosa s drugim osobama, poznatim i nepoznatim, kao i na sve drugo što može izgledati vrlo značajnim". Iz toga proizlazi da ličnost nije nešto što postoji kao zaseban entitet koji se može otkriti sam po sebi, već ličnosti nije ništa drugo nego sustav konstrukata te osobe. Kellyjeva kognitivna teorija ličnosti naglašava važnost načina i razlika koje postoje među ljudima u percipiranju okoline, kao i razlike i važnost u obradi podražaja i informacija koje pojedincu pristižu iz okoline koja je pod utjecajem su već otprije postojećih kognitivnih struktura.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com